

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum : 24 september 2024
Zaaknummer : 1274261
Behandeld door : College van B&W
Onderwerp : Eén tegen eenzaamheid
Verzonden :

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren wij u over het actieprogramma Eén tegen eenzaamheid in Bloemendaal, aansluitend op het beleidsplan sociaal domein 2024-2027. In deze brief lichten we toe hoe wij het signaleren van eenzaamheid in de dorpskernen versterken en wat we samen met partners en ondernemers doen om eenzaamheid tegen te gaan.

Achtergrondinformatie: het gaat goed in Bloemendaal, maar het kan beter

Bloemendaal investeert al sinds 2016 in een lokale en duurzame aanpak tegen eenzaamheid. Vanaf 2018 is het verminderen van eenzaamheid onder ouderen een van de speerpunten in het collegeprogramma. Dit heeft geleid tot goede resultaten: eenzaamheid is in Bloemendaal lager in vergelijking met andere gemeenten (regionaal en landelijk). Zie onderstaande tabel.

Gezondheidsmonitor 2022: Volwassenen en ouderen			
Indicator	% Bloemendaal	% Regio	% Nederland
Eenzaam	39,9	48,6	49
Sterk eenzaam	10,2	13,7	14
Emotioneel eenzaam	24	30,1	onbekend
Sociaal eenzaam	27,2	34,1	onbekend

Blijvende aandacht is nodig, want eenzaamheid is in de afgelopen jaren wel licht gestegen in Bloemendaal. Daarbij neemt de vergrijzing in Bloemendaal toe. De leeftijdsgroep 75+ heeft het meeste kans op gevoelens van eenzaamheid, zowel sociaal (grootte van het netwerk) als emotioneel (kwaliteit van contact). Het overlijden van een partner is een risicofactor. Ook komt eenzaamheid onder (jong)volwassenen meer voor, met name onder mantelzorgers, mensen met psychische kwetsbaarheden, nieuwkomers en de LHBTQI+ gemeenschap. In het beleidsplan sociaal domein (2024 – 2027) is het tegengaan van eenzaamheid en het stimuleren van ontmoeting daarom wederom een speerpunt.

Onze ambitie: percentage sterk eenzaam neemt niet verder toe (maximaal 10%) en percentage emotionele eenzaamheid neemt af (van 24% naar 16%).

We streven naar een inclusieve gemeente, waarin we ontmoeting en omkijken naar elkaar stimuleren, waardoor het gevoel van eenzaamheid bij inwoners afneemt.

Einddoel 2027

- het percentage (zeer) sterk eenzaam (18+) neemt niet verder toe, ondanks de toenemende vergrijzing (maximaal 10%)
- het percentage emotionele eenzaamheid (18+) daalt tot het niveau van 2016 (van 24% naar 16%)

Samengevat gaan we het volgende doen om dit te bereiken:

1. We faciliteren ontmoeten en samenzijn aansluitend op de specifieke behoeften van een doelgroep. We hebben extra aandacht voor preventie van eenzaamheid bij risicogroepen.
2. We onderzoeken welke bestaande gebouwen ingezet kunnen worden als laagdrempelige ontmoetingsplek. Dit doen we in de dorpskernen waar meer behoefte is aan dergelijke voorzieningen. We starten daarmee in Bennebroek.
3. We stimuleren inwoners, vrijwilligers, ondernemers en professionals in de dorpskernen om signalen van eenzaamheid te herkennen en te melden bij de dorpscoördinator (signaalpunt).
4. We faciliteren burenhulp via inzet van maatjes (verschillende vormen) en door middel van Lief en Leedstraatjes, met aanjagers per straat / buurt. We starten daarmee in Vogelenzang.
5. We nodigen sport- en cultuuraanbieders uit om een centrale, actieve en inclusieve plek te zijn.
6. We verbeteren de zichtbaarheid van en communicatie over de verschillende activiteiten, als aanvulling op de bezoeken aan 80plussers door vrijwilligers van Welzijn Bloemendaal.

Door inzet van GALA-gelden zijn er tot 2027 geen extra middelen nodig voor het actieprogramma één tegen eenzaamheid in Bloemendaal.

Eenzaamheid ouderen: behouden wat goed gaat

Ons doel is om het percentage ernstig eenzamen in Bloemendaal niet verder te laten toenemen. Ernstige eenzaamheid komt het meeste voor bij mensen boven de 75 jaar. Met de huidige aanpak lukt het ons om eenzaamheid onder ouderen laag te houden. Deze aanpak zetten we daarom voort en breiden we waar nodig uit.

Wat blijven we doen:

- In elke dorpskern is een breed aanbod van activiteiten, waardoor ontmoeting wordt gestimuleerd. De dorpscoördinator is aanspreekpunt voor inwoners, vrijwilligers, ondernemers en professionals in de dorpskernen. Ook signalen van eenzaamheid worden bij de dorpscoördinator gemeld. Waar nodig worden maatjes gekoppeld aan eenzame inwoners.
- Welzijnsorganisaties bieden in samenwerking mantelzorgondersteuning en lotgenoten contact. Zoals bijvoorbeeld de Trefpunt-bijeenkomsten voor mensen met dementie, hun partners, familieleden en vrienden.
- Huisartsen en andere zorgverleners verwijzen mensen die eenzaam zijn naar Welzijn Bloemendaal, via Zorgdomein (aanpak Welzijn op Recept). Deze aanpak is gestart in Overveen en wordt uitgebreid naar de andere dorpskernen.
- Via het platform Bloemendaal Samen, social media en de Bloemendaler besteden we aandacht aan de vele activiteiten die zorgen voor ontmoeting en verbinding.
- We stimuleren vrijwilligerswerk en burenhulp om eenzaamheid tegen te gaan (zie raadsbrief over vrijwilligers).
- Vrijwilligers van Welzijn Bloemendaal bezoeken 80+ inwoners waar ze informatie verstrekken over de verschillende activiteiten en het doen van vrijwilligerswerk
- De Wmo-consulenten zijn tijdens keukentafel gesprekken alert op eenzaamheid en verwijzen indien gewenst door naar Welzijn Bloemendaal. Ook de woningcorporaties geven signalen van vereenzaaming door aan Welzijn Bloemendaal.

Verlagen emotionele eenzaamheid: inzetten op risicogroepen

Ons tweede doel is om emotionele eenzaamheid de komende jaren te verlagen. Dit doen we door extra aandacht te besteden aan preventie van eenzaamheid bij de volgende risicogroepen: nabestaanden, jonge mantelzorgers, (jong)volwassenen met psychische kwetsbaarheden, nieuwkomers en de LHBTIQ+ gemeenschap.

Wat gaan we doen?

- We faciliteren omkijken naar elkaar door middel van de aanpak Lief en Leedstraatjes: aanjagers per straat/buurtje stimuleren dat er extra aandacht is voor mensen die dit nodig hebben, zowel praktisch als emotioneel. Deze informele hulp is niet alleen gericht op het verminderen van eenzaamheid, het gaat om elkaar kennen en op elkaar kunnen terugvallen. De aanjagers hebben een direct lijntje met de dorpscoördinator. Deze schakelt extra hulp in wanneer nodig.
- We breiden lotgenotencontact uit met Nabestaandenzorg, waaronder individuele ondersteuning via ervaringsdeskundigen.
- We zetten in op het (h)erkennen van jonge mantelzorgers door het trainen van jongerenwerkers en mentoren en het bieden van ondersteunende tools voor de jongeren zelf. Dit doen we samen met de gemeenten Haarlem, Heemstede en Zandvoort en Tandem mantelzorg.
- Met de inzet van ervaringsdeskundigen en kwalitatief onderzoek ontwikkelen we aanbod waardoor (jong)volwassenen met psychische kwetsbaarheden, de LHBTQI+ gemeenschap en nieuwkomers zich minder emotioneel eenzaam voelen. Voor het ontwikkelen van dit aanbod werken we samen met kerkgenootschappen en aanbieders van sport en cultuur.

Rol gemeente Bloemendaal: faciliteren, innoveren en leren, netwerken, betrekken ondernemers

Faciliteren: Verschillende organisaties die zich richten op ontmoeting en ondersteuning van kwetsbare inwoners ontvangen jaarlijks subsidie. Denk aan buurtinitiatieven, ouderenorganisaties, sport- en cultuuraanbieders, welzijnsorganisaties.

Innoveren en leren: De aanpak tegen eenzaamheid is een lerende aanpak. Elk jaar evalueren we en stellen we onze aanpak waar nodig bij. We blijven zoeken naar nieuwe interventies en nieuwe samenwerkingen om onze doelen te bereiken. Samenwerken doen we landelijk, regionaal en lokaal.

Netwerken: de organisaties die zich gemeente breed inzetten om eenzaamheid tegen te gaan zijn vertegenwoordigd in de werkgroep Eenzaamheid, onder leiding van de gemeente. De leden van de werkgroep zorgen dat eenzaamheid standaard op de agenda staat van interne én externe overleggen. Denk aan de denktanks per dorpskern en de Zorgtafel Bloemendaal. Ook organiseren de leden van de werkgroep gezamenlijk de Week van de Ontmoeting.

Betrekken ondernemers: als onderdeel van de landelijke coalitie Eén tegen Eenzaamheid doen we mee met de Week van de Ontmoeting. We benutten deze week om meer ondernemers te betrekken bij de aanpak. Vorig jaar was er extra aandacht voor supermarkten en kappers. Dit jaar werken we samen met de horeca. Acht restaurants werken mee door het aanbieden van een Kom erbij-etentje tijdens de Week van de Ontmoeting.

Wij vertrouwen er op dat wij u hiermee voldoende hebben geïnformeerd over de aanpak van eenzaamheid in onze gemeente.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

 , burgemeester

 , secretaris

BvA